

J L A J S V Ė

№ 16

1943. VIII. 14

KELIAS Į NEPRIKLAUSOMYBĘ

Pasaulis žino ne tik apie lietuvių kovą su bolševikais, ne tik apie nusisekusį 1941 m. birželio mėn. sukilimą ir sudarymą Laik. Vyriausybės, kurią po 6 savaičių vokiečiai pašalino, bet taip pat neblogai painformuotas ir apie visus civilfervaltungo darbus Lietuvoje. Ypačiai didelio dėmesio susilaukė lietuviai, kada žiemos gale atmetė Rentelno organizuotą legioną ir visas darbo mobilizacijas, pareikšdami: „Pirma Nepriklausomybė, paskui mobilizacija“. Atmesdami legioną ir sobotudami darbo mobilizacijas, lietuviai parodė daugiau tautinės drąsos ir politinės išminties, negu tokie vengrai, rumunai ir bulgarai, — rašė pavasarį švedų laikraščiai. Lietuvių moralinis kreditas pasauly niekad nebuvo toks aukštas, kaip dabar, — skelbia šveicarų spauda. Net anglų ir amerikiečių laikraščiai ir radijas su aiškia simpatija lietuviams pranešinėja apie įvykius Lietuvoje ir nuolat savo politikoms primena, jog būtų pažeisti Atlanto chartos principai ir žmonija atsistotų trečio pasaulinio karo akivaizdoje, jeigu anglosaksai leistų sovietams dar kartą užimti Pabaltijį ir kitas Europos sritis.

Todėl mes su pasiūlykštėjimu afmetame vokiečių pastangas civilfervaltungo pagalba versti lietuvius kovoti su bolševizmu. Mes puikiai prisimename, kad bolševikus Pabaltijin įleido ne anglosaksai, bet Ribentropas su Molotovu 1939 m. rugpjūčio gale pasidalino Lietuvą, Latviją ir Estiją. Vokiečių neskrupulingumą Pabaltijio atžvilgiu rodo ir dabartiniai faktai. Į Lietuvą pavasarį grąžintas didelis vokiečių repatriantų skaičius, o dabar į Palangą, Šiaulius, Kauną evakuojami Hamburgo, Berlyno ir kt. bombarduojamų Vokietijos sričių gyventojai. Į Latviją ir Estiją repatriantai negrąžinti Reicho gyventojai taip pat neevakuojami. Reiskia, vokiečiai palieka atviras rankas 1939 m. Pabaltijio padalinimą dar kartą pakartoti.

Tačiau Lietuva bus nepriklausoma. Ir mes pasinaudosime kiekviena tarptautine proga savo valstybei atstatyti. Viena tik mintis, kad Lietuva bus nepriklausoma, pripildo lietuvių širdis savo jėgomis pasitikėjimo, kad visus sunkumus pakeliui į Nepriklausomybę nugalėsime. Bolševikai — mirtini lietuvių tautos priešai. Tačiau ir vokiečiai ligi šiolei neparodė lietuviams draugiškumo. Todėl mes besititikime vien savo jėgomis ir darome tai, kas

atitinka lietuvių tautos interesus. O Lietuvos interesus — su neišblaškytomis jėgomis pasitikti karo pabaigos įvykius.

Kasdieną aiškėja, kad karo nelaimės nei vokiečiai, nei sovietai. Karą laimės tie, kurių rankos nekaltų žmonių krauju bus mažiausiai suteptos. Todėl vokiečių sąjungininkai pradėjo vaduotis iš vokiečių politinės įtakos. Suomiai nuo praeitų metų vasaros faktiškai nebekariauja. Vengrai, sumobilizavę apie 1 mil. vyrų, laiko juos vien savo sienoms ginti. Rumunai iš Rytų fronto atšaukė paskutinius dalinius. Ašies antrasis galas — italai, atstatę Mussolinį, ruošiasi kapituliuoti, kad galėtų išvengti visiško Italijos sunaikinimo. Švedai sulaukė vokiečių kariuomenės gabenimą per savo teritoriją į Suomiją ir Norvegiją. Rytų fronte vokiečiai pasiliko vieni ir vos bepajėgia sulaukyti sovietų tankus ir pėstininkų masių veržimąsi. Hamburgas, Essenas ir kt. Vakarų Vokietijos miestai sunaikinti. Skubiai evakuojamas Berlynas. Italai darbininkai metė darbą ir grįžta namo. Ir danai po Hamburgo bombardavimo parbėgo į Daniją. Kiti užsieniečiai darbininkai kencia baisiai bombarduojami, vokiečių niekinami ir blogai maitinami, laukdami tik progos pabėgti.

Mes tai primename ne todėl, kad laikytume tikslinga smeigti peilį į sunkioj padėty atsidūrusių vokiečių nugarą. Talkininkaudami savisaugos daliniais ir transportininkais fronte ir užfrontėje, siųsdami į Reichą darbininkus, telkdami žemės ūkio gaminčius ir įvairiais būdais finansuodami karą, mes vokiečių tautai parodome daug draugiškų gestų. Tačiau iš vokiečių už tai ne gero žodžio negavome.

Paskutinės civilfervaltungo priemonės verčia peržiūrėti ligšiolinę mūsų laikyseną. Mes nesame vokiečių tautos priešais, tačiau civilf. laikome pagrindine gero lietuvių vokiečių gyvenimo kliūtimi. Jeigu Lietuva, ligi šiolei buvusi ramiausias Rytų fronto užnugaris, pavirs ne tik lietuvius, bet ir vokiečius ryjancia pragarme, — už tai atsakingi bus vien vokiečiai.

—Ruošiamasi atšaukti atidėjimus 1912–18 m. gimusiems vyrams. Netrukus bus skelbiama 1906—1911 m. gimus. vyrų mobilizacija.

—Visi Volgos vokiečiai, bolševikų atitremti Gudijon, šį pavasarį išvežti į Litzmannstadtą. Į Lietuvą kaip tik tuo metų atgabenta didžiausia vokiečių repatriantų grupė.

Ponas Rentelnas Sauckeliui iškilmingai pažadėjo per trumpą laiką pristatyti darbams Reichą naują lietuvių kontingentą — 40.000 žmonių. Nebesitikėdamas savanoriškumo, Kubiliūno ir kitų meškerėmis prižvejojti tokį didelį skaičių, Rentelnas griebėsi jėgos ir grasinimų.

Kaune nuo rugpjūčio pradžios pradėtos intensyvios medžioklės gatvėse, kinuose ir apšvietimuose. Apstoti Nemuno ir Neries tiltai. Naktimis krenčiami namai. Ieškodami mobilizuojamo amžiaus lietuvių, žandarai lauzia ir privačiaus butus, grobia vertingesnius daiktus ir atiminėja maisto produktus. Brutaliai tikrinamas kelevšių judėjimas plentais, geležinkeliais ir gatlaviais. Paštuose konfiskuojami siuntiniai. Įsakytu maisto kortelių neįsivadinti be įstaigų pažymėjimų. Dėl to daug gyventojų kortelių negalės gauti. Taip vokiečiai badu nori priversti lietuvius jiems nusilenkti. Pradėti kaimų ir miestelių apgulimai.

Norėdami gyventojus dar labiau įbauginti, vokiečiai iš lėktuvų ir automobilių mėto niekieno nepasirašytus atsišaukimus, kuriuose grasinama su į priėmimo komisijas nestojusiais, nestojančiais remiančiais ir prievolių neatlikusiais ūkininkais afitinkamai pasielgti. O tose vietose, kur mobilizuojami vyrai mažiausiai stos arba kur bus teikiama nestojusiems prieglauda, bus plačiu mastu vykdomi areštai. Neradus namuose ieškomo asmens, bus areštuojami namiškiai ir giminės Pasipriešinimas galys išsaukti visos apylinkės gyv. iškraustymą.

1912—1925 m. gimę vyrai ir 1914—1922 gimusios moters! Jūs esate gyvas lietuvių kovos dėl Nepriklausomybės frontas ir šiuo metu nešate sunkiausią tos kovos našta. Lietuvos ateitis reikalauja, kad jūs niekur nevyktumėte. Nuo jūsų ryžtingumo, sumanymo, drąsumo ir pasiaukojimo priklausys, ar Rentelnui pasiseks ar nepasiseks. Jeigu Rentelnui pavyks jūsų nusistatymą niekur nevykti palaužti, — civilfervaltungas ir toliau ponaus Lietuvoje, šiltose vietose sėdėdamas ir naujas mobilizacijas skelbdamas. Bet jeigu Rentelnas numatyto kontingento nepajėgs sudaryti, — civilfervaltungas gaus nešdintis, ir Lietuvos valstybės atstatymas bus apčiuopiamai priartintas.

Rentelnas puikiai žino, kad nuo dabartinės mobilizacijos priklauso civilfervaltungo likimas, todėl norėdamas Lietuvoje išlikti, gali leistis net į kvailiausius kraštutinumus. Mes civilfervaltungas, o taip pat visokio plauko repatriantus garbingai įspėjame: už kiekvieno nekaltai pralieto lietuvių kraują asmeniškai atsakys ne tik civilfervaltungo pareigūnai, bet ir visi tie vokiečių tautybės asmenys, kurie Lietuvoje gyvena ir bandys gyventi Aktyvaus pasipriešinimo tuo tarpu vežgti. Atsiteisimo

vieta ir laiką ma... kas nuo pelnyto likimo negalės pabėgti.

LENKTYNĖS SU BOLŠEVIKAIS

Sugautieji Kauno mieste ir apylinkėse buvo vežami į Šančius ir uždaromi į bolševikams belaisviams skirtą lagerį. Šiuo metu jame yra keli šimtai jaunių vyrų. Pradžioj vokiečiai juos vertė pasirašyti, kad savanoriškai stoja į wehrmachtą. Tačiau suimtieji nesutiko pasirašyti. Tada vokiečiai atnešė bolševikų belaisvių rūbus su SU raidėmis ant nugaros ir vertė jais apsilvilti. Suimtieji ir to nesutiko padaryti. Tada vokiečiai įsakė neduoti maisto. Taip praėjo kelios dienos. Bet suimtieji ir dabar nenusileido. Vokiečiai, neišgavę jų parašų, kad savanoriškai stoja, sugrūdo į užkaltus gyvulinius vagonus. Dalį vagonų su stipriomis sargybomis išvežė į Rytus, o dalį — į Reichą.

AUKOS

JB 1; BR 2; GB 3; Maunilė 4; Avalainė, Ūkininkė, Cibuliuks, ML, VN po 5; JJS, VB, EB, DangirutėV, AIS, X, ..., KY, Rožė, Nemunėlis, Rūta, Mergužė, KK, B, ReG, AA, G, Svyr, Berž, Nen, C, Žvirėdas, Xp, Leo, MGėlė po 10; An 11; IrenaA, OLiutėvė po 15; Perkūnas, Šariūnas, X, Rausvė, Abc, VA, Sli, CSC, Tex, AJV, Smkų po 20; ŠA, PerK, A, Akm po 25; H—ler, Ga po 30; Kalnėnai 37; Fpp 50; Kr, JS pa 60; Š-s 70; LG 80; XY 90; PB, PK, JJ po 100; Nm 115; TBR 156; JKK, SAJ, SLG, Jokūbas, Ūdra, Žvirblis K, M, T, K po 3; Martelė, Parplys, Papkis, Žiogas, JB, JSK, BPR, XXX, JAK, SK, Pė, Mt, A-A, MA, Mėta, Btjūnas, Rūta, RJ, Ožys, Rabinzonas, Briedelis, Ažuolas, Stuvalkietis, Nuodai, Lapas, Tvirtas, Oka, Garnys, Beržas pVyšnia, Pėglė, Tetirvinas, Varna, Pagalys, Dėžė, Ragačius, Skonis, Lietuvis, Žaibas, Varnas, PK, Rupkė, Saulė, Kirvelis, Sakalas, Lietuv. II, Gel. Vilkas, Barbaras, Tiesakalbis, Kregždėnas, L. Kovotojas po 5; Labas, KG, Azot po 6; Or, JB, Malka, Liet. O, Siuvėjas, Gandras po 4; Rokas, X, Bitės Gurk., Senis, Parpelis, Varlė, GK, StefK, Plaštakė, Bijūnėlis, Girklys, ZK, Km, AišP, LA, TGy, BJ, XX, BJ, Rugelis po 10; Cgl 15; PavGandras, Žirnis, Žemčiūgas, Šim, A, JBEB, KpD, Ažuolas po 20; Ast 30; Jm, G po 50; Teterva 100; Jan 350 RM.

Skaitytojai ir platintojai prašomi laikytis kuo didžiausio atsargumo. Laisvoji spauda leidžiama visai tautai. Visi tie, kurie pas save užlaiko laikraščius, daro kitiems didelę žalą. Įvykiai labai greitai bėga, todėl platintojai prašomi apie viską skubiai informuoti leidėjus. Pasunkėjus padėčiai, reikalingos gausesnės aukos, kurias siųsti per platintojus.